

นัตรวรรณ พลเพชร 2557: การเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตด้านปัจจัยพื้นฐานอันเป็น  
ผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศ: กรณีศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ชาวกู อำเภอดะโหมด  
จังหวัดพัทลุง ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาประยุกต์) สาขาสังคมวิทยา  
ประยุกต์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:  
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรชัย วิริยารมภ์, Ph.D. 169 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิถีการดำรงชีวิต สังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติ  
พันธุ์ชาวกู และเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศที่มีผลต่อการดำรงชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์  
ชาวกูด้านปัจจัยพื้นฐาน โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยทางมานุษยวิทยา การลงพื้นที่ภาคสนาม  
สัมภาษณ์ประกอบการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม จากผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มชาติ  
พันธุ์ชาวกูที่อาศัยในพื้นที่บริเวณเทือกเขาบรรทัด อำเภอดะโหมด จังหวัดพัทลุง จำนวน 10 คน  
แ ล ก ะ ผู้ ใ ห้ ชี้ อ มู ล  
เป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์กับชาวกูในพื้นที่ จำนวน 10 คน คือ เจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนในพื้นที่

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูในพื้นที่เทือกเขาบรรทัด อำเภอดะโหมด เป็นกลุ่มชาติ  
พันธุ์ที่มีวิถีการดำรงชีวิตแบบพึ่งพาธรรมชาติในการตอบสนองความต้องการพื้นฐานมาตั้งแต่ในอดีต  
จนถึงปัจจุบัน แต่เมื่อภาครัฐส่งเสริมนโยบายการพัฒนาในปี พ.ศ. 2504 ประกอบกับการเปิดป่า  
สัมปทานทำให้มีการตัดถนน และเพิ่มสาธารณูปโภคพื้นฐานไปยังชนบท ทำให้การเข้าถึงและใช้  
ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้สะดวกขึ้น ระบบทรัพยากรป่าไม้ของเทือกเขาบรรทัดซึ่งเป็นที่อยู่อาศัย  
ของชาวกูได้รับผลกระทบ ทำให้ระบบนิเวศป่าไม้เสื่อมโทรม เมื่อป่าเกิดความเสื่อมโทรมจึงส่งผลต่อ  
การดำรงชีวิตของชาวกู จากการศึกษาพบว่า ผลจากการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศส่งผลให้ปัจจัย  
พื้นฐานด้านอาหารของชาวกูเปลี่ยนไป เนื่องจากปริมาณอาหารจำพวกมันและสัตว์ป่าได้ลดลง ทำ  
ให้ชาวกูรับเอาวัฒนธรรมการกินอาหารสำเร็จรูป เช่น ข้าวสาร ปลากระป๋อง เข้ามาผสมผสานกับ  
การกินแบบดั้งเดิมเพื่อความอยู่รอด นอกจากนี้จากการที่ชาวกูติดต่อกับชาวบ้านในพื้นที่มากขึ้นทำ  
ให้เกิดการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมด้านการแต่งกาย ซึ่งมีลักษณะคล้ายคนเมืองมากขึ้น แต่  
ปัจจัยด้านที่อยู่อาศัยและยารักษาโรคของชาวกูในพื้นที่ ยังคงรูปแบบดั้งเดิม การคงอยู่ดังกล่าวเป็น  
การธำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ชาวกูให้คงอยู่โดยผ่านการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น (การขัดเกล  
ทางสังคม) และภาครัฐยังไม่เข้ามามีบทบาทในการจัดการมากนักซึ่งแตกต่างกับชาวกูกลุ่มอื่น